

FORYNGELSE ELLER BEITE? TRESLAGSVALG?

14.03.2018

INNHOOLD

- Foryngelsesplikten og gjeldende regelverk
- Treslagsvalg
- Reelt beite
- Indikatorer
- Konkret eksempel
- Oppsummering

FORYNGELSESPLIKTEN

Skogbruksloven § 6

- Første ledd: Skogeigaren skal sørge for tilfredsstillende forynging etter hogst, og sjå til at det er samheng mellom hogstform og metode for forynging. Nødvendige tiltak for å leggje til rette for forynging skal setjast i gang innan 3 år etter at hogsten er skjedd.

Forskrift om berekraftig skogbruk

- § 6: Skogeigaren skal sørge for tilfredsstillende forynging etter hogst
- § 7: Skogeigar skal gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre tilfredsstillende forynging innan tre år etter hogst.
- § 8: Tilfredsstillende forynging

	<i>Gran- og/eller lauvdominert skog</i>			<i>Furudominert skog</i>		
Pr. dekar	G26-G20	G17-G14	G11-G6	F20-F17	F14-F11	F8-F6
Tilrådd plantetal	300-180	230-130	140-60	340-190	240-120	130-80
Minste lovlege plantetal	150	100	50	150	100	50

- § 15 Kommunen skal ved stikkprøver kontrollere om nødvendige foryngingstiltak er gjennomførte og om forynginga er tilfredsstillende etablert, jf. § 7 og § 8. Fylkesmannen kan gi utfyllende retningsliner for slik kontroll.

TELLENDE TRESLAG

Forskrift om berekraftig skogbruk

- § 5: I forynging av barskog skal ein tilstreve eit minimum på 10% lauvtre
- § 8: Kommunen kan berre gi pålegg om å forynge med treslag som naturleg høyrer heime i området

OT. PROP. 28 2004-2005

- Minst 10 % lauv på eiendomsnivå
- Ved vurderinga av plantetal rekna ein berre som «**teljande treslag**» dei treslaga som er tilpassa veksestaden, og som kan gi ein **tilfredstillande produksjon** av virke, både når det gjeld **volum og kvalitet**.
- Departementet meinte at det ikkje er rimeleg å påleggje skogeigarane å etablere forynging med andre treslag enn det som sto i bestandet før hogsten.
- Ved naturleg forynging skal ein til dømes ikkje rekne større mengder vanleg bjørk som framtidstreslag der det tidlegare sto gran eller furu, med mindre dette byggjer på eit bevisst val frå skogeigaren, og er godkjent av kommunen.
- Gran i skogreisingsstrøka skal behandlast som tilsvarande skog i skogstrøka. Avvik skal baserast på godkjenning frå kommunen.

TELLENDE TRÆR PR. DEKAR

Forskrift om berekraftig skogbruk § 8

- Forynginga er etablert når konkurransen frå annan vegetasjon minkar og konkurransen mellom planter av ønskja treslag gjer seg gjeldande
- Det skal takast omsyn til at det i perioden fram til forynginga er etablert, kan skje både avgang og oppslag av nye planter

OT.PROP. 28 2004-2005

- Krava frå styresmaktene skal vere eit absolutt minimum for det ein kan godta.
- I tilfelle der forynginga ikkje er tilfredsstillande, slik at det blir gitt pålegg om tiltak for å sikre at arealet blir forynga, skal slike pålegg sikte mot ein god framtidsskog med tettleik over lova si minstegrense.
- Planting innan tre år og påfølgjande kontroll vil i dei fleste tilfella gi eit klart bilde av om forynginga er utviklingsdyktig og om tiltak må setjast i verk nå eller seinare.
- Ikkje minst har tilgangen på frø stor tyding. Ein vil, ut frå vegetasjonstype og lokalkjennskap, i dei fleste tilfella etter tre år kunne sjå om forholda ligg til rette for eit godt planteoppslag eller tiltak må setjast i verk.

KOMMUNENS MYNDIGHET OG ANSVAR

Skogbruksloven

- § 6: Dersom skogeigaren ikkje rettar seg etter dette, avgjer kommunen om skogeigaren skal påleggjast å setje i verk tiltak for å sikre at arealet blir forynga. Tiltaket må setjast i verk innan ein frist som maksimalt kan vere på 2 år. Blir ikkje tiltaka utførte innan fristen, skal kommunen sørge for at tiltaka blir utførte for skogeigaren si rekning. Kommunen sine kostnader i denne samanhengen kan krevjast dekt frå middel som er avsett i skogfondet. Kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.
- § 20: Kommunen skal føre tilsyn med at føresegnene i lova blir haldne, og kontrollere at vedtak med heimel i lova blir gjennomførte.

Forskrift om berekraftig skogbruk § 18

- Kommunen kan dispensere frå føresegnene i forskrifta dersom særlege skog- eller miljømessige omsyn tilseier det. Kommunen kan setje vilkår for dispensasjonen.

Pålegg om å sette i gang foryngelsestiltak

- Enkeltvedtak som kan påklages, fylkesmannen er klageinstans
  - Må inneholde en vurdering etter NML §§ 8 - 12
- Frist maks to år fra vedtakets dato
- Hvis fristen utløper **skal** kommunen sørge for at tiltak blir utført for skogeierens sin regning jf. skogbruksloven § 6 tredje ledd
- Bruke skogfond til å dekke kostnader ved foryngelsestiltaket
- Alternativt bruke tvangsmulkt eller anmelde forholdet

BEITE

- Bruk av skogsmark til annet formål var søknadspliktig til ny skogbrukslov (2005-05-27) trådte i kraft 1.1.2006
- Er ikke søknadspliktig i dag
- Endret bruk krever ikke godkjenning av kommunen etter skogbruksloven

RUNDSKRIV M-2/2006

- Om skogmarka er dyrkbar må planlagd omdisponering som tidlegare vurderast i forhold til § 9 i jordlova, og nydyrking må behandlast etter reglane i nydyrkingsforskrifta. Om skogmark blir teken i bruk til eit anna landbruksformål som ikkje inneber oppdyrking - t.d. beite - krev dette ikkje godkjenning etter skogbrukslova.

REELT BEITE PÅ AREALET

- Problemstilling når skogbruksmyndigheten skal kontrollere at foryngelsesplikten overholdes.
- Hvor går grensen i overgang mot mer ekstensive beiteformer?
- Kommunens vurdering i hver enkel sak

TIDSPERSPEKTIVET.

- Utgangspunktet er 3 år for å gjennomføre omdisponering

UTMARKSBEITE

- Landbruksdirektoratet mener at utmarksbeite i produktiv skog som hovedregel er å regne som skogsmark.
- Inngjerding av store skogsarealer medfører ikke automatisk at hogstfelt innenfor er unntatt foryngelsesplikt.
- Skogeierens forvaltning av slikt areal er omfattet av skogbrukslovens bestemmelser.

INDIKATORER

- Hvor lenge er det siden arealet gikk ut av skogproduksjon?
- Hvor stort er arealet?
- Går det beitedyr på arealet? Eide eller leide?
- Beitetrykket er så høyt at det ikke skjer en naturlig gjengroing av arealet
- Inngjerding er foretatt eller påbegynt
- Hogstavfallet er ryddet
- Arealet inngår som grunnlag for utbetaling av produksjonstilskudd. Arealet oppfyller krav til grasdekke (minimum 50% grasarter og/eller beitetålende urter)
- Arealstatusen er endret fra skogareal til jordbruksareal i AR5

HVIS MANGE INDIKATORER ER NEGATIVE

- Kan være grunn til å fastslå at omdisponeringen ikke er reell, og da
- Kan det være grunn til å følge opp med et pålegg om foryngelse.
- I påleggsvedtaket må indikatorene nevnes og den vekten de ulike indikatorene gis.

KONKRET EKSEMPEL

- Skogteig på 350 dekar gjerdes inn for å holde beitedyr innenfor. Eier har hogd 5 bestand i teigen (hkl IV) og opplyser at arealene ikke skal tilplantes og ikke inngjerdes. Samtidig foregår det ungskogpleie i sein hkl II i nabobestandene og det søkes statstilskudd. Eier opplyser at hele teigen over tid kan bli omdisponert, d.v.s at det ved ny hogst ikke kan forventes foryngelse.
- Gjelder skogbruklovens virkemidler?

OPPSUMMERING

- Foryngelsesplikten utløses når skogeier hogger arealet
- Hogstføringen og foryngelsestiltak skal sikre en tilfredsstillende foryngelse
- Arealet skal i utgangspunktet forynges med det treslaget som ble hogd
- Omdisponering til beite er ikke søknadspliktig, men må være reelt
- Inngjerding av store skogsarealer medfører ikke automatisk at hogstfelt innenfor er unntatt foryngelsesplikt.
- Tidsfrist på 3 år for å legge til rette for en tilfredsstillende foryngelse eller omdisponering
- Kommunen kan pålegge tiltak for å etablere en tilfredsstillende foryngelse
- Kommunen må i hver enkel sak vurdere om det er grunn til å pålegge foryngelsesplikt
- Vekten de ulike indikatorer gis, bør komme tydelig frem i påleggsvedtaket om foryngelse

TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN